

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԽ խորհրդի
2014թ. մարտի 25-ի թիվ 10/9 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀԱՄԱԿՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններին և բաժնետիրական ընկերություններին պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2013թ. հունվարի 10-ի թիվ 2/5 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝

ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության բաժնետիրական ընկերություններում պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման, բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման արդյունավետության և ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխանության ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝

Բաժնետիրական ընկերությունների կողմից բյուջետային մուտքերի ապահովման, պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման, ինչպես նաև կանոնադրական խնդիրների իրականացման գործառնություններ:

Վերահսկվող օբյեկտները՝

ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության «Բարձրավոլտ էլեկտրազանցեր», «Երևանի ՋԷԿ», «Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայան», «Որոտան ՀԷԿ», «Էներգակարգաբերում», «Անալիտիկ», «Հաշվարկային կենտրոն» ՓԲ ընկերություններ:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել է դիտարկման և վերլուծության ձևերը, ինչպես նաև՝ համապատասխանության և ֆինանսական վերահսկողության տեսակները: Դիտարկման փուլում իրականացվել է վերահսկվող օբյեկտներից ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրություն, կատարվել է տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն: Վերլուծության փուլում համադրվել և վերլուծվել են դիտարկման ընթացքում արձանագրված փաստերը:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2013թ. հունվարի 11-ից մինչև վերահսկողության իրականացման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողությամբ քննարկված ժամանակահատվածը՝ 2012թթ. և 2013թ. 1-ին կիսամյակ:

Վերահսկողության արդյունքները՝

1.«Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» ՓԲԸ

«Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալը 2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմել է 7,126,345.6 հազ. դրամ: Ընկերության հաշվեկշռում առկա են 220 կվ լարման 13 ենթակայան՝ 1420.0 կմ օդային գծերով, 110 կվ լարման երկու ենթակայան՝ 491.9 կմ օդային գծերով և փոխանջատման կետ: Ընկերությունը հաշվեկշռում առկա է նաև «Լոռի-1» հողմային էլեկտրակայանը: Ընկերությունը իր գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից տրված լիցենզիաների հիման վրա:

2011թ. ընթացքում ընկերությունն մուտք է եղել 6,839,791.1 հազ. կվտ/ժ էլեկտրական էներգիա, որի փաստացի կորուստները կազմել են 2.01%: Ենթակայանների սեփական կարիքների համար ծախսվել է 5,069.7 հազ. կվտ/ժ, մասնաճյուղերի շենք-շինությունների տնտեսական կարիքների համար՝ 1,334.5 հազ. կվտ/ժ (սահմանված չափաբաժնի 84.8%-ը): «Լոռի-1» հողմակայանի էլեկտրական էներգիայի սակագինը սահմանվել է 40.507 դրամ 1 կվտ/ժ համար (ներառյալ ԱԱՀ), արտադրանքը կազմել է 2,981.9 հազ. կվտ/ժ, առաքված էլեկտրական էներգիան՝ 2,771.6 հազ. կվտ/ժ:

2012թ. ընթացքում ընկերությունն մուտք է եղել 7,239,015.3 հազ. կվտ/ժ էլեկտրական էներգիա: Էլեկտրական էներգիայի փաստացի կորուստները կազմել են 2.01 %: Ենթակայանների սեփական կարիքների համար ծախսվել է 4,852.1 հազ. կվտ/ժ, մասնաճյուղերի շենք-շինությունների տնտեսական կարիքների համար՝ 1,210.8 հազ. կվտ/ժ: «Լոռի-1» հողմակայանի էլեկտրական էներգիայի սակագինը սահմանվել է 42.407 դրամ 1 կվտ/ժ համար (ներառյալ ԱԱՀ), արտադրանքը կազմել է 2,146.5 հազ. կվտ/ժ, առաքված էլեկտրական էներգիան՝ 2,008.6 հազ. կվտ/ժ:

2013թ. 1-ին կիսամյակի ընթացքում ընկերությունն մուտք է եղել 3,376,959.6 հազ. կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա, որի փաստացի կորուստները կազմել են 2.12%: Ենթակայանների սեփական կարիքների համար ծախսվել է 2,546.7 հազ. կվտ/ժ, մասնաճյուղերի շենք-շինությունների տնտեսական կարիքների համար՝ 718.4 հազ. կվտ/ժ: «Լոռի-1» հողմակայանի էլեկտրական էներգիայի արտադրանքը կազմել է 1,256.8 հազ. կվտ/ժ, առաքված էլեկտրական էներգիան՝ 1,202.2 հազ. կվտ/ժ: Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները ստորև ներկայացնում ենք 1-ին աղյուսակում.

Աղյուսակ 1 (հազ. դրամ)

Եկամուտներ	2011թ.	2012թ.
Իրացումից հասույթ	5,410,570.0	3,498,873.0
Գործառնական այլ եկամուտներ	122,808.0	1,294,025.0
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	(915,295.0)	(1,241,526.0)
Ծախսեր		
Իրացված արտադրանքի ինքնարժեք	2,823,467.0	2,901,512.0
Վարչական ծախսեր	764,545.0	815,942.0
Գործառնական այլ ծախսեր	810,211.0	2,964,391.0
Ֆինանսական ծախսեր	342,767.0	841,966.0
Զուտ շահույթ (վնաս)	(122,907.0)	(3,972,439.0)

Ցուցանիշները վկայում են, որ վերահսկվող ժամանակահատվածում ընկերությունը շարունակաբար վնասով է աշխատել, իսկ 2012 թվականին՝ նախորդ տարվա

համեմատությամբ, այն ավելացել է շուրջ 30 անգամ, որը հետևանք է ինչպես իրացման արտադրանքի 1,911,697.0 հազ. դրամով կամ 35.3%-ով նվազման, այնպես էլ գործառնական այլ ծախսերի և ֆինանսական ծախսերի հանրագումարի 3.3 անգամ, այն է՝ 2,653,379.0 հազ. դրամով ավելացման:

Իրացման հասուքի նվազումը պայմանավորված է հաղորդվող էլ. էներգիայի սակագնի պակասեցմամբ, որի դիմամիկան հետևյալն է.1 կվտ/ժ էլ. էներգիայի հաղորդման սակագինը 2011 թ. ապրիլից սահմանվել է 0.827 դրամ՝ նախորդ ժամանակահատվածում գործող 0.710 դրամ սակագնի դիմաց, իսկ 2012թ.ապրիլից շուրջ 2.5 անգամ նվազել է, կազմելով 0.332 դրամ և պահպանվել է մինչև 2013թ.հուլիս ամիսը: Ներկայումս 1 կվտ/ժ էլ. էներգիայի հաղորդման ծառայության համար գանձվող սակագինը սահմանվել է 1.0657 դրամ: Ինչպես նշեցինք, մեծ չափով են ավելացել գործառնական այլ ծախսերը՝ նախորդ տարվա համեմատությամբ 2,154,180.0 հազ. դրամով, 2012 թվականին կազմելով 2,964,391.0 հազ. դրամ: Վերահսկողությամբ պարզվեց, որ 2,196,672.0 հազ. դրամի ծախսերը գոյացել է հարկային մարմինների կողմից կատարած ստուգումների արդյունքում՝ շահութահարկի գծով առաջացած պարտավորությունների վճարումն ուշացնելու դիմաց գանձված տույժերից և տուգանքներից, իսկ տարբերության մյուս հատվածի գերակշիռ մասը ամորտիզացիոն հատկացումներն են: Ինչ վերաբերում է ֆինանսական ծախսերի ավելացմանը, ապա դա պայմանավորված է ինչպես Գյումրի-2 ենթակայանի վերակառուցման և Օդային գծերի վերակառուցման ունոր գծերի կառուցման համար վարկային ծրագրերի շրջանակներում (ակտիվացվել են 2012 թվականից) հատկացված ֆինանսական միջոցների տոկոսավճարներով ու սպասարկման վճարներով, այնպես էլ դրամի փոխարժեքի փոփոխությամբ:

Գործունեության ոչ շահութաբեր լինելու հետևանքով ՀՀ պետական բյուջե վճարման ենթակա շահաբաժին չի առաջացել:

Ընկերության խորհրդի որոշումներով աշխատակիցների թվաքանակը նշված ժամանակահատվածում գրեթե չի փոխվել, կազմելով 860 մարդ, իսկ աշխատանքի վարձատրությանն ուղղվել է 2011 թվականին՝ 1,230,300.0 հազ. դրամ, 2012 թվականին՝ 1,236,100.0, իսկ 2013թ. 1-ին կիսամյակում՝ 633,700.0 հազ. դրամ:

Ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքում պետական բյուջեի նկատմամբ առաջացող առանձին պարտավորությունների նկատմամբ վերահսկողության իրականացման ընթացքում պարզվել է, որ 2012թ. նոյեմբեր ամսվա ԱԱՀ-ի հաշվարկով պակաս է ներկայացվել 21,581.2 հազ. դրամի ԱԱՀ-ի գծով պարտավորություն և նույն գումարի չափով ավել է ներկայացվել 2012թ. դեկտեմբեր ամսվա պարտավորությունը: Նշվածի արդյունքում, համաձայն «Ավելացված արժեքի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի՝ հարկվող շրջանառությունը թաքցնելու կամ պակաս ցույց տալու համար տուգանք է նախատեսվում այդ գումարի 50.0%-ի, ինչպես նաև և համաձայն «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի, համաձայն որի հաշվապահական հաշվառումը սահմանված կարգով չվարելու համար տուգանք է նախատեսվում պարտավորության 10.0%-ի չափով, որը կազմում է համապատասխանաբար 10,790.6 և 2,158.1, ընդամենը՝ 12,948.7 հազ. դրամ:

2. «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ

«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ն բնական գազ է ներկրում «Իրանի ազգային գազի արտահանման ընկերությունից» և հանդիպակաց Իրանի Իսլամական Հանրապետություն է արտահանում էլեկտրական էներգիա՝ 3.0 կվտ/ժ 1 խմ բնական գազի դիմաց հարաբերակցությամբ, ինչպես նաև ներկրում է էլեկտրական էներգիա և փոխարենը արտահանում է բնական գազ «Վրաստանի միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» կազմակերպությանը՝ 1 խմ բնական գազի դիմաց 4.5 կվտ/ժ հարաբերակցությամբ:

Այսպես, 2011թ. Իրանից ներմուծվել է 453,129.3հազ. խմ գազ, որի դիմաց պետք է արտադրվեր և ԻԻՀ արտահանվեր 1,359,388.0հազ. կվտ/ժ էլ. էներգիա (453,129.3x3), փաստացի արտահանվել է 1,664,291.4հազ. կվտ/ժ, տարբերությունը՝ 304,903.3հազ.կվտ/ժ, իսկ 2012-ին ներմուծման ծավալները կազմել են 481,013.0հազ.խմ գազ և հաշվարկային 1,443,039.1հազ.կվտ/ժամ էլ. էներգիայի դիմաց փաստացի արտահանվել է 1,568,106.8 հազ.կվտ/ժ, տարբերությունը՝ 125,067.7հազ.կվտ/ժ: 2013թ. 1-ին կիսամյակում ներմուծվել է 214,087.1հազ.խմ գազ, նախատեսված 642,261.4հազ. կվտ/ժ արտահանման դիմաց փաստացի այն կազմել է 688,244.4հազ. կվտ/ժ:

Ընդհանուր առմամբ, 01.07.13թ. դրությամբ Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ էներգիայի արտահանման-ներմուծման հաշվեկշռում Հայաստանի Հանրապետության ընթացիկ պարտքը ԻԻՀ-ին կազմել է 27,801.8հազ. կվտ/ժ:

Վրաստանի պարագայում արտահանվում է բնական գազը, որի դիմաց էլ. էներգիա է ներմուծվում: 2011թ. արտահանվել է 39,013.0հազ. խմ գազ, որի դիմաց նախատեսվում էր ներմուծել 175,558.5հազ.կվտ/ժ էլ. էներգիա (39,013.0հազ. x4.5), փաստացի ներմուծվել է 117,473.7հազ. կվտ/ժ, տարբերությունը՝ 58,084.8հազ.կվտ/ժ, իսկ 2012-ին գազի արտահանման ծավալները կազմել են 13,506.0հազ.խմ գազ, որի դիմաց նախատեսվող 52,605.9հազ.կվտ/ժ դիմաց փաստացի ստացվել է 67,911.1հազ. կվտ/ժ կամ 15,305.2հազ.կվտ/ժ-ով ավելի: 2013թ. 1-ին կիսամյակում արտահանված 6,004.0հազ.խմ գազի դիմաց փաստացի ստացվել է 73,160.5հազ.կվտ/ժ էլ. էներգիա:

Ընդհանուր առմամբ, համաձայն 01.07.13թ. դրությամբ էներգիայի արտահանման-ներմուծման հաշվեկշռում տեղ գտած փոխադարձ հաշվարկների, Վրաստանի պարտքը Հայաստանի Հանրապետությանը կազմում է 45,386.2հազ.կվտ/ժ էլ. էներգիա:

Միաժամանակ, Իրանի Իսլամական Հանրապետությունից ներկրված բնական գազով արտադրված էլեկտրաէներգիայի մի մասը առաքվում է «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ. 2011 թվականին առաքվել է 523.1 մլն կվտ/ժ էլ. էներգիա՝ 2,917,184.0 հազ. դրամ գումարով, իսկ 2012թ. արտադրվել է 507.4 մլն կվտ/ժ՝ 1,043,898.0 հազ. դրամ գումարով: Ընկերությունը, նաև ջերմային էներգիա է արտադրում «Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ կարիքների համար:

Կանոնադրական կապիտալը կազմում է 743,717.2 հազ. դրամ: Ստեղծման պահին ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում էր 213,717.2 հազ. դրամ, հետագայում ՀՀ կառավարության 16.11.2006թ. թիվ 1890 որոշմամբ կանոնադրական կապիտալը համալրվել է 18 հա հողատարածքով՝ 530,000.0 հազ. դրամ արժողությամբ, որպես ՀՀ կառավարության և Միջազգային Համագործակցության ճապոնական Բանկի միջև 29.03.2005թ. կնքված փոխառության ARM-P2 համաձայնագրի հայկական կողմի մասնակցության ապահովում: Ներկա դրությամբ ընկերությունը իր գործունեությունը իրականացնում է 8.1 հա տարածքի վրա, որից 59.9 հա՝ նախկին ՋԷԿ-ի տարածքն է, 3.2

հա՝ «Զերմային ցանցեր» մասնաճյուղի տարածքը և 18 հա՝ նոր համակցված շոգեգազային ցիկլով էներգաբլոկի տարածքը՝ 63174 քմ ընդհանուր մակերեսով շենքեր-շինություններով: Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները ստորև ներկայացնում ենք 2 աղյուսակում.

Աղյուսակ 2 (հազ. դրամ)

Եկամուտներ	2011թ.	2012թ.
Իրացումից հասույթ	51,818,791.0	54,852,441.0
Գործառնական այլ եկամուտներ	565,699.0	99,816.0
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	(14,173,493.0)	2,218,746.0
Ծախսեր		
Իրացված արտադրանքի ինքնարժեք	48,224,245.0	56,705,089.0
Վարչական ծախսեր	480,360.0	514,760.0
Գործառնական այլ ծախսեր	1,932,694.0	620,977.0
Ֆինանսական ծախսեր	915,018.0	997,671.0
Իրացման ծախսեր		7,182.0
Զուտ շահույթ (վնաս)	(13,341,320.0)	(1,674,676.0)

Ցուցանիշները վկայում են, որ 2011թ. տարեկան արդյունքներով վնասի գերակշիռ մասը պայմանավորված է այլ ոչ գործառնական գործունեությունից գոյացած վնասից: Վերջինիս պատճառների ուսումնասիրության արդյունքում արձանագրվեց, որ դա պայմանավորված է 2006-2007թթ. թվականներին ճապոնիայի կառավարության կողմից տրամադրված վարկային միջոցների 2011 թվականին արձանագրված իենի նկատմամբ դրամի անկմամբ, որի արդյունքում հաշվեկշռում (ֆինանսական արդյունքների մասին, Ձև 2, տող 130) արտահայտված նրա դրամային փոխարժեքն իջել է: Ինչ վերաբերում է 2012 թվականին, ապա կարելի է արձանագրել, որ վնասի հիմնական պատճառն է հանդիսանում իրացված արտադրանքի ինքնարժեքը՝ այն գերազանցում է տարեկան հասույթը 1,852,648.0 հազ. դրամով կամ 3.3%-ով: Առկա է նաև ինքնարժեքի գծով առաջանցիկ աճի տեմպի իրողությունը՝ իրացման հասույթի համեմատությամբ: Այսպես, եթե իրացման հասույթը նշված ժամանակահատվածում ավելացել է 3,033,650.0 հազ.դրամով կամ 5.8%-ով, ապա իրացված արտադրանքի ինքնարժեքն ավելացել է 17.5%-ով, այլ կերպ՝ գերազանցում է 11.7 տոկոսային կետով: Իրացված արտադրանքի ինքնարժեքի նման աճը կապված է 2012թ. ապրիլ ամսից էլ. էներգիայի սակագնի իջեցմամբ: Այսպես, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ին վաճառվող էլ. էներգիայի սակագինը արտադրվող 1կվտ/ժամի դիմաց Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից հաստատվել է 6.7 դրամ, իսկ 2012թ. ապրիլից՝ ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից 22.02.2012թ. կայացված թիվ 47-Ա որոշման համաձայն, այն կտրուկ իջեցվել է, հաստատվելով 0.408 դրամ 1 կվտ-ի դիմաց: Նշվածը հանգեցրել է մի իրավիճակի, երբ 2012 թվականին իրացված արտադրանքի ինքնարժեքը կազմել է 56,705,089.0 հազ. դրամ՝ 1,852,648.0 հազ.դրամով գերազանցելով իրացված արտադրանքի հասույթը: 2013թ.հուլիսից 1կվտ/ժ վաճառված էլ. էներգիայի դիմաց սակագինը նորից բարձրացել է, կազմելով 14.62 դրամ: Գործունեության ոչ շահութաբեր լինելու հետևանքով ՀՀ պետական բյուջե վճարման ենթակա շահաբաժին չի առաջացել: Եկամուտների (իրացման հասույթի) առանձին տեսակների,դրանց կառուցվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացնում ենք 3-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 3 (հազ. դրամ)

h/h	Եկամուտների աղբյուրները	2011 թվական		2012 թվական		2013 թ. 1-ին կիս.	
		գումար	(%)	գումար	(%)	գումար	(%)
1.	Էլեկտրաէներգիայի իրացում «ՋԷՑ» ՓԲԸ-ին	2,917,184.0	5.6	1,043,898.0	1.9	76,221.0	0.3
2.	Հզորության իրացում «ՋԷՑ» ՓԲԸ-ին	2,196,517.0	4.2	4,108,861.0	7.5	2,289,443.0	8.6
3.	Էլեկտրաէներգիայի իրացում ԻԻՀ	37,117,222.0	71.6	37,891,076.0	69.1	16,983,987.0	64.2
4.	Բնական գազի իրացում Վրաստան	2,615,611.0	5.1	981,429.0	1.8	446,941.0	1.7
5.	Բնական գազի իրացում «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ	3,790,400.0	7.3	6,770,463.0	12.3	4,873,028.0	18.4
6.	Բնական գազի իրացում «Արցախէներգո» ՓԲԸ	2,860,590.0	5.5	4,056,479.0	7.4	1,802,295.0	6.8
7.	Էլեկտրաէներգիայի իրացում «Որոտանի ՀԷԿՀ» ՓԲԸ-ին	321,267.0	0.7	-	-	-	-
	Ընդամենը՝	51,818,791.0	100.0	54,852,206.0	100.0	26,471,915.0	100.0

Ցուցանիշները վկայում են, որ եկամուտների գերակշիռ մասը բաժին է ընկնում Իրանի Իսլամական Հանրապետություն առաքված էլեկտրական էներգիայի դիմաց ստացվող մուտքերից, որոնք յուրաքանչյուր տարի կազմում են հասույթի շուրջ 3/4-ը: Էական են նաև եկամուտները «Արցախէներգո» ՓԲԸ էլ. էներգիայի առաքումից. 2012թվականին՝ նախորդ տարվա համեմատությամբ դրանք ավելացել են 1,195,889.0 հազ. դրամով, իսկ տեսակարար կշիռը ավելացել է 1.9 տոկոսային կետով, կազմելով 7.4%:

01.07.2013թ. դրությամբ դեբիտորական պարտքը կազմել է 25,538,000.0 հազ.դրամ, իսկ կրեդիտորական պարտքը՝ 42,202,000.0 հազ.դրամ, որոնցից էական են. «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ՝ 21,436,000.0 հազ. դրամ և «ԻԻՀ-ի գազի արտահանման ազգային ընկերություն»՝ 17,609,000.0 հազ.դրամ, կազմելով ամբողջի համապատասխանաբար 50.8 և 41.7%-ը:

Վերահսկողությամբ արձանագրվեց նաև, որ 2012թ. շահութահարկի հաշվարկներում ընկերությունը համախառն եկամտի սահմանված չափաքանակներից 25,600.0 հազ.դրամով ավելի է արտացոլել նվազեցումները՝ այդ չափով ձևակերպված աշխատանքները համարվել են ընթացիկ ծախսեր այն դեպքում, երբ դրանք կապիտալ բնույթ են կրել: Նշվածի արդյունքում 5,120.0 հազ. դրամի վճարման ենթակա լրացուցիչ շահութահարկ է առաջացել: ԱԱՀ-ի մասով նույնպես հաշվանցվել է ավելի պարտավորություն՝ 4,980.0 հազ. դրամ գումարով, քանի որ ծախսերով են ձևակերպվել

անմիջական արտադրության հետ կապ չունեցող անուղղակի ծախսեր: Բացի այդ, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածով, ժամանակին չմուծված հարկի գումարի 0.15%-ի չափով օրական տույժեր են նախատեսվում:

Ընկերության աշխատակիցների փաստացի միջին թվաքանակը կազմել է 2011 թվականին՝ 472, իսկ 2012-ին՝ 464 մարդ:

3.«Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ

«Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը կազմում է 9,247,849.0 հազ. դրամ: Հիմք ընդունելով «ԻՆՏԵՌ ՌԱՕ ԷԷՍ» ՓԲԸ-ի կողմից հավատարմագրային կառավարման պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծման վերաբերյալ ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն ներկայացված դիմումը, ՀՀ կառավարության կողմից 01.03.2012թ. ընդունվել է թիվ 227-Ն համապատասխան որոշումը, համաձայն որի 2012թ. մարտի 29-ին նախարարության և նշված կազմակերպության միջև ստորագրվել է հավատարմագրային պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարեցնելու վերաբերյալ համաձայնագիր: Համաձայն ՀՀ Կառավարության 06.11.2003թ. 1694-Ն որոշման 2-րդ կետի ՀՀ սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսերի կառավարման լիազորությունները վերապահվել են ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարին, որպես միակ բաժնետեր:

ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից հաստատվել է էլեկտրաէներգիայի վաճառքի սակագինը, որը 2011թ. միադրույք սակագնային համակարգում 7.963 դրամ 1 կվտ/ժ սակագնից փոփոխության է ենթարկվել և 01.04.2011- 01.04.2012թ. ժամանակահատվածում հաստատվել է 8.428 դրամ, իսկ 01.04.2013 թվականից կազմել է 9.658 դրամ 1 կվտ/ժ՝ տվյալ սակագնով «Հայկական էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հետ կնքվել են էլեկտրական էներգիայի վաճառքի պայմանագրեր: 2011թ. ընթացքում ընկերությունը արտադրել է 2,548.1 մլն. կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա, որից 191.2 մլն. կվտ/ժ (7.5 %) ծախսվել է սեփական կարիքների համար: Ցանց է առաքվել 2,356.8 մլն/կվտժ էլեկտրաէներգիա: 2012 թվականի ընթացքում ընկերությունն արտադրել է 2,311.0 մլն. կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա, որից 187.5 մլն.կվտ/ժ (8.1%) ծախսվել է սեփական կարիքների համար: 2013թ. 1-ին կիսամյակում արտադրված 1,394.73 մլն.կվտ/ժ էլեկտրաէներգիայից 109.15 մլն.կվտ/ժ (7.8%)-ը ծախսել է սեփական կարիքների համար, ցանց առաքվել է 1,285.58 մլն. կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա: Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները ստորև ներկայացնում ենք 4-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 4 (հազ. դրամ)

Եկամուտներ	2011թ.	2012թ.
Իրացումից հասույթ	19,774,165.0	19,455,451.0
Գործառնական այլ եկամուտներ	30,017.0	39,804.0
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	799,429.0	2,485,575.0
Ծախսեր		
Իրացված արտադրանքի ինքնարժեք	23,151,239.0	24,073,648.0
Վարչական ծախսեր	992,194.0	964,693.0
Գործառնական այլ ծախսեր	533,405.0	631,881.0
Ֆինանսական ծախսեր	62,420.0	91,271.0
Զուտ շահույթ (վնաս)	(4,135,647.0)	(3,780,663.0)

Ցուցանիշները վկայում են ընկերության բարձր, այն է՝ շուրջ 20.0%-ի վնասաբերության մասին, որը մասամբ պայմանավորված է ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից սահմանված սակագներով, որոնք բավարար չեն ընկերության շահութաբեր գործունեությունն ապահովելու համար, այլ կերպ՝ ինքնաժախսածածկ չեն:

Ընկերության տնօրենների խորհրդի 25.01.13թ.թիվ 1/2013 որոշմամբ հաստատվել է ընկերության հաստիքացուցակը՝ 1803 հաստիքային միավոր և տարեկան աշխատավարձի ֆոնդը՝ 5,049.6 մլն դրամ: Ընկերության աշխատողների փաստացի ցուցակային թիվը 2011թ. կազմել է 1768, 2012թ.՝ 1766 աշխատակից, իսկ 2013 թվականին՝ 1774 աշխատակից: Գործունեության ոչ շահութաբեր լինելու հետևանքով ՀՀ պետական բյուջե վճարման ենթակա շահաբաժին չի առաջացել:

Ընկերության սեփական կապիտալը 2011թ. հունվարից մինչև վերահսկողության ավարտը 9,853.6 մլն դրամից աճել է, հասնելով 64,355.0 մլն դրամի, որը, սակայն, արդյունք է 01.01.2011թ. դրությամբ հիմնական միջոցների վերագնահատմամբ: 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ընկերության դեբիտորական պարտքերը կազմել են 3,780.6 մլն դրամ, 2012 թվականի տարեսկզբին՝ 5,419.8, իսկ 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 5,335.3 մլն դրամ, որի գերակշիռ մասը վաճառված էլեկտրաէներգիայի դիմաց «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի ընթացիկ պարտքն է: 2011 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ընկերության կրեդիտորական պարտքերը կազմել են 7,915.8 մլն դրամ, 2012 թվականի տարեսկզբին՝ 11,196.6, իսկ 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 14,287.8 մլն դրամ, որից 31.8%-ը՝ միջուկային վառելիքի գծով «ՏՎԷԼ» ԲԲԸ պայմանագրով նախատեսված ժամանակացույցով մարվող ընթացիկ պարտքն է, 10.1%-ը՝ Ֆրանսիայի կառավարության կողմից միջուկային վառելիքի պահպանման չոր պահեստարանի կառուցման նպատակով տրամադրված բյուջետային վարկի գծով պարտքն է, 7.9%-ը կատարված աշխատանքների և մատակարարված ապրանքների պարտքն է, իսկ 18.8%-ը բանկային վարկերի և փոխառությունների գծով պարտքն է: Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում, ինչպես դեբիտորական, այնպես էլ կրեդիտորական պարտքերի կտրուկ աճ է արձանագրվել. դեբիտորական պարտքերի մասով՝ 1,554.7 մլն դրամ կամ 41.1%, կրեդիտորական պարտքերի մասով՝ 6,372.0 մլն դրամ կամ 80.5%:

Վերահսկողությամբ արձանագրվել է նաև, որ 2012թ.-ին շահութահարկի հաշվարկներում ընկերությունը համախառն եկամտի սահմանված չափաքանակներից 109,500.0 հազ. դրամով ավելի են արտացոլվել նվազեցումները՝ այդ չափով ձևակերպված աշխատանքները համարվել են ընթացիկ ծախսեր այն դեպքում, երբ դրանք կապիտալ բնույթ են կրել: Արդյունքում, նշված գումարի 20.0%-ի չափով, այն է՝ 21,900.0 հազ. դրամի վճարման ենթակա լրացուցիչ շահութահարկ է առաջացել: Ավելին, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածով, ժամանակին չմուծված հարկի գումարի 0.15%-ի չափով օրական տույժեր են նախատեսվում:

4. «Որոտանի ՀԷԿ» ՓԲԸ

«Որոտանի ՀԷԿ» ՓԲԸ-ն բաղկացած է չորս հիդրոէլեկտրակայաններից, ունի չորս ջրամբար, շենքեր և շինություններ՝ 12106 քմ մակերեսով և 2000.9 հա հողատարածք: Հիդրոէլեկտրակայանների գումարային տեղակայված հզորությունը կազմում է

405.4 Մվտ, որը համարժեք է շուրջ 3.5 մլրդ կվտ/ժ ապրանքային արտադրանքին, իսկ միջին տարեկանը կազմում է 1.16 մլրդ կվտ/ժ: Տեղակայված հզորության 42.2%-ը կամ 171.0 Մվտ/ժ բաժին է ընկնում «Շամբ ՅԷԿ»-ին, 38.8%-ը կամ 157.2 Մվտ-ը «Տաթև ՅԷԿ-ի» հզորությունն է, իսկ «Սպանդարյան» և «Յերիեր» ՅԷԿ-ի հզորությունը կազմում է համապատասխանաբար 18.7 և 0.3% կամ 76.0 և 1.2 Մվտ: Արտադրված էլ. էներգիայի փաստացի առաքված ծավալների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացնում ենք 5-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 5(մլն կվտ/ժ)

Անվանում	2011թ.	2012թ.	2013 թ. 1-ին կիս.
Շամբ ՅԷԿ	301.1	264.6	92.3
Տաթև ՅԷԿ	792.2	701.5	299.2
Սպանդարյան ՅԷԿ	185.6	145.1	50.4
Յերիեր ՅԷԿ	2.1	0.5	0.01
Ընդամենը՝	1281.0	1111.7	441.9

2013 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմել է 2,895,337.0 հազ.դրամ, սեփական կապիտալը՝ 110,897,066.6 հազ. դրամ:

Ընկերությունն արտադրանքի մեծածախ իրացումը կատարում է «Հայկական էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հետ կնքած 04.12.2006թ-ի ENA-07-006 արտադրող-բաշխող առքուվաճառքի պայմանագրի և լրացուցիչ համաձայնագրերի հիման վրա, իսկ Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ էլեկտրաէներգիայի փոխհոսքը՝ 2005 թվականին կնքած էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքների պայմանագրով: Ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները բերված են 6-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 6 (հազ. դրամ)

Եկամուտներ	2011թ.	2012թ.
Իրացումից հասույթ	5,290,012.0	5,066,360.0
Գործառնական այլ եկամուտներ	8,796.0	177,288.0
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	471,841.0	360,283.0
Ծախսեր		
Իրացված արտադրանքի ինքնարժեք	4,026,411.0	3,430,036.0
Վարչական ծախսեր	230,845.0	228,860.0
Գործառնական այլ ծախսեր	252,377.0	153,978.0
Ֆինանսական ծախսեր	62,898.0	---
Զուտ շահույթ (վնաս)	1,198,118.0	1,791,057.0

Ներկայացվող ցուցանիշները վկայում են, որ «Որոտանի ՅԷԿ» ՓԲ ընկերությունը համակարգը ապահովում է շահութաբերության ամենաբարձր մակարդակը՝ 2011 և 2012թթ. ֆինանսատնտեսական գործունեության տարեկան արդյունքներով այն կազմել է համապատասխանաբար 22.6% և 35.4%: Կարելի է արձանագրել, որ 2012 թվականին՝ նախորդ տարվա համեմատությամբ, տեղի է ունեցել 12.8 տոկոսային կետով շահութաբերության մակարդակի բարձրացում, ինչը հնարավոր է եղել հիմնականում իրացված արտադրանքի ինքնարժեքի նվազման արդյունքում. եթե 2011 թ. իրացված արտադրանքում վերջինիս տեսակարար կշիռը կազմել է 76.1%, ապա 2012 թվականին այն նվազել է 8.4 տոկոսային կետով, կազմելով 67.7%: Միաժամանակ գործառնական այլ ծախսերը նվազել են 98,399.0 հազ. դրամով կամ 39.1%, իսկ ֆինանսական ծախսերի գծով 2012 թվականին հատկացումներ չեն կատարվել: 2012 թվականին՝ նախորդ տարվա համեմատությամբ, իրացված արտադրանքի ինքնարժեքի նվազումը 596,375.0 հազ դրամով հիմնական միջոցների վերագնահատման արդյունք է, ըստ որի

ավելացվել են նրանց օգտակար ծառայության ժամկետները, ինչն իր հերթին հանգեցրել է ինքնարժեքում ամորտիզացիոն հատկացումների չափի փոքրացմանը: Ինչ վերաբերում է ֆինանսական ծախսերին, ապա 2011 թվականին դրանք կազմել են 62,898.0 հազ. դրամ, որոնք «Որոտան ՋԷԿ» ՓԲԸ-ի կողմից՝ հիդրոէլեկտրակայանների վերականգնման և վերազինման ծրագրի շրջանակներում գերմանական KFW բանկի կողմից տրամադրված վարկի դիմաց գանձվող տոկոսավճարներն ու վարկի սպասարկման գումարն է:

2011թ-ին արտադրվել է 1,289.1 մլն.կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա, սեփական կարիքները և տեխնոլոգիական կորուստները կազմել է 8.0մլն.կվտ/ժ, առաքման ենթակա արտադրանքը՝ 1,281.1 մլն.կվտ/ժ: ՀՀ-ի և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև իրականացվող՝ էլ. էներգիայի համակարգի զուգահեռ աշխատանքների, այն է՝ կատավող էլ. էներգիայի փոխհոսքերի արդյունքում դեպի ԻԻՀ-ը արտահանում չի եղել, իսկ ներհոսքը կազմել է 71.36 մլն.կվտ/ժ: Միաժամանակ, «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ին փոխառությամբ տրամադրվել և նույն տարում հետ է ստացվել 86.63 մլն.կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա: Արդյունքում, 2011թ-ին «Հայաստանի էլ. ցանցեր» ՓԲԸ-ին վաճառվել է 1,352.47 մլն.կվտ/ժ էլ. էներգիա: Իրացումը «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ին կազմել է 5,961.9 մլն.դրամ, ներառյալ ԱԱՀ-ն:

2012թ-ին արտադրվել է 1,118.8 մլն.կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա, սեփական կարիքները և տեխնոլոգիական կորուստները կազմել են 7.1 մլն.կվտ/ժ, առաքման ենթակա արտադրանքը՝ 1,111.7 մլն.կվտ/ժ: ԻԻՀ-ի փոխհոսքի արդյունքում «արտահանվել է 56.04 մլն.կվտ/ժ էլ. էներգիա, իսկ ներմուծվել է՝ 11.41 մլն.կվտ/ժ, փոխհոսքի դրական հաշվե մնացորդը կազմել է 44.63 մլն.կվտ/ժ: Արդյունքում, 2012թ-ին «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ին է վաճառվել 1,067.06 մլն.կվտ/ժ էլ.էներգիա: Իրացումը «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ին կազմել է 6,079.0 մլն.դրամ՝ ներառյալ ԱԱՀ-ն:

2013թ-ի I կիսամյակում արտադրվել է 445.3մլն.կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա, սեփական կարիքները և տեխնոլոգիական կորուստները կազմել են 3.3 մլն.կվտ/ժ, առաքման ենթակա արտադրանքը՝ 441.9 մլն.կվտ/ժ: ԻԻՀ-ի փոխհոսքի արդյունքում արտահանում չի եղել, իսկ ներհոսքը կազմել է 10.42 մլն.կվտ/ժ: Արդյունքում « Երևանի ՋԷԿ » ՓԲԸ-ի փոխառություն է տրամադրվել 38.9 մլն կվտ/ժ , իսկ «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ին վաճառվել է 413.5 մլն.կվտ/ժ էլ.էներգիա: Իրացումը «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ին կազմել է 2,516.1 մլն.դրամ՝ ներառյալ ԱԱՀ-ն:

Եկամուտների (իրացման հասույթի) առանձին տեսակների, նրանց կառուցվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է 7-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 7 (հազ. դրամ)

h/h	Եկամուտների աղբյուրները	2011 թվական		2012 թվական		2013 թ. 1-ին կիս.
		գումար	(%)	գումար	(%)	գումար
1.	Իրացումից հասույթ, որից	5,290,012.0	91.6	5,066,360.0	90.4	2,255,498.0
1.1	Էլեկտրաէներգիայի իրացում	4,968,268.0	---	5,065,820.0	---	2,255,498.0
2.	Գործառնական այլ եկամուտներ, որից	8,796.0	0.2	177,288.0	3.2	7,636.0
2.1	ԻԻՀ-ի հետ իրականացված փոխհոսքից	0.0		163,254.0	---	0.0
3.	Այլ ոչ գործառնական եկամուտներ	471,841.0	8.2	360,283.0	6.4	(946,985.1)
	Ընդամենը՝	5,770,649.0	100.0	5,603,931.0	100.0	1,316,148.9

Այլ ոչ գործառնական եկամուտների 2013թ. կիսամյակում գոյացած վնասի ուսումնասիրությամբ (այլ ոչ գործառնական եկամուտների բացասական ցուցանիշ) պարզվեց, որ հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներ, ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարը իր՝ 26.06.2013թ. թիվ 01/19.2/2446-13 հանձնարարականով, հրահանգել է «Որոտանի ՀԷԿ» ՓԲ ընկերությանը չբաշխված շահույթի հաշվին «Հայռուսգագարդ» ՓԲԸ-ին փոխանցել 1,130,021.6 հազ.դրամ՝ ՀՀ-ում ընտանեկան նպաստի իրավունք ունեցող ընտանիքների կողմից 2011 թ. ապրիլի 1-ից մինչև 2013թ. մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում սպառված բնական գազի համապատասխան քանակության մասնակի փոխհատուցման նպատակով:

2013 թվականին ընկերության հաստիքացուցակը սահմանվել է 237 միավոր, փաստացի ցուցակային թիվը կազմել է 223 աշխատակից:

Ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկողական գործառույթի իրականացմամբ պարզվել է նաև, որ 2012 թվականին ընկերության հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսերից 31,625.4 հազ.դրամ գումարը որպես հիմնական միջոցների վրա կատարված ընթացիկ նորոգման ծախսեր, նվազեցվել է 2012թ-ի համախառն եկամտի գումարից: Սույնով չի ապահովվել «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածը և ՀՀ պետական բյուջե չի վճարվել 6,325.1 հազ. դրամ շահութահարկ: Բացի այդ, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածով, ժամանակին չմուծված հարկի գումարի 0.15%-ի չափով օրական տույժեր են նախատեսվում:

5. «Էներգակարգաբերում» ՓԲԸ

«Էներգակարգաբերում» ՓԲԸ գործունեությունն իրականացնում է համաձայն 04.11.2003թ. ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարի կողմից հաստատված կանոնադրության, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի և այլ իրավական ակտերի հիմքով: Աշխատանքները կատարվել են էլեկտրաէներգետիկական շուկայի մասնակից ընկերությունների հետ կնքված պայմանագրերով, որոնցից հիմնականն են. «Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայան», «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր», «Երևան ԶԷԿ», «Որոտանի ՀԷԿ» ՓԲ ընկերությունները, և այլն:

Տնտեսական գործունեության հիմնական ուղղություններն են.

- 1) Էլեկտրական կայանների և ենթակայանների սարքավորումների կարգաբերման աշխատանքներ,
 - 2) Էլեկտրական կայաններում խողովակների մետաղների և եռակցման կարանների պիտանիության ստուգում և հետազոտում,
 - 3) Տրանսֆորմատորային յուղերի քիմիական և քրոմատոգրաֆիկ վերլուծություն
 - 4) Տրանսֆորմատորային յուղերի մաքրում և այլն:
- Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները ստորև ներկայացնում ենք 8-րդ աղյուսակում.

Եկամուտներ	2011թ.	2012թ.	2013թ. 1-ին կիսամյակ
Իրացումից հասույթ	251,291.0	284,434.0	102,960.0
Գործառնական այլ եկամուտներ	---	---	21.0
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	11,736.0	692.0	160.0
Ծախսեր			
Իրացված արտադրանքի ինքնարժեք	203,910.0	217,856.0	87,936.0
Վարչական ծախսեր	49,417.0	57,999.0	24,713.0
Գործառնական այլ ծախսեր	2,632.0	2,880.0	2,517.0
Զուտ շահույթ (վնաս)	7,068.0	6,391.0	(12,025.0)

«Էներգակարգաբերում» ՓԲ ընկերությունը շարունակաբար եկամուտով է աշխատել: Չնայած նրան, որ ընկերության շահութաբերությունը ցածր է եղել, կազմելով 2011թվականին՝ 2.8% և 2012թվականին՝ 2.2%, այնուամենայնիվ դա հնավորություն է տվել ՀՀ պետական բյուջե որպես վճարման ենթկա շահութաբաժին հաշվարկելու համապատասխանաբար 3,548.0 և 3,122.5 հազ. դրամ, ընդամենը՝ 6,670.5 (2011թ.համար հաշվարկված շահութաբաժինն վճարված է): 2012թվականին՝ 2011թ. համեմատությամբ ընկերության հասույթը ավելացել է 13.2%-ով, իսկ արտադրանքի ինքնարժեքը գրանցվել է 217,856.0 հազ. դրամ մակարդակին, որը գերազանցել է նախորդ տարվա ցուցանիշը 6.8%-ով:

Ընկերության բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ հաստատվել է հաստիքացուցակը, կազմելով միջինը 64 աշխատակից:

6.«Հաշվարկային Կենտրոն» ՓԲԸ

«Հաշվարկային Կենտրոն» ՓԲԸ-ն հիմնադրվել է ՀՀ Կառավարության 10.10.2002թ թիվ 1663-Ա որոշմամբ: Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղություններն են՝

- «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից տրված լիցենզիայի պահանջներին համապատասխան էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայում էլեկտրական էներգիայի և հզորության հաշվառում, ինչպես նաև ֆինանսական բնույթի հաշվարկների իրականացում:

«Հաշվարկային Կենտրոն» ՓԲԸ-ն վերոնշյալ գործունեությունն իրականացնելու նպատակով ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2002թ. նոյեմբերի 20-ին թիվ 80-Ա որոշմամբ ստացել է թիվ 0097 լիցենզիան: ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 28.02.2011թ թիվ 73-Ա որոշմամբ ընկերության ծառայության մատուցման հաստատագրված ամսական վճարը սահմանվել է 9,242.9 հազ. դրամ, ԱԱՀ՝ 1,848.58 հազ. դրամ, ընդամենը 11,091.48 հազ. դրամ, 22.02.2012թ թիվ 47-Ա որոշմամբ ամսական վճարը նվազել է սահմանվելով 9,051.3 հազ. դրամ, ԱԱՀ՝ 1,810.26 հազ. դրամ, ընդամենը 10,861.56 դրամ:

Էլեկտրական էներգիայի արտահանման գործունեություն իրականացնող լիցենզավորված անձանց համար էլեկտրաէներգետիկ շուկայում ընկերության ծառայության մատուցման սակագները սահմանված են համապատասխանաբար՝

2011թ-ին 0.02 դրամ, ԱԱՀ՝ 0.004 դրամ, ընդամենը 0.024 դրամ՝ արտահանված յուրաքանչյուր կվտժ-ի համար և 2012թ-ին նվազել է մինչև 0.016 դրամ, ԱԱՀ՝ 0.0032 դրամ, ընդամենը 0.0192 դրամ՝ արտահանված յուրաքանչյուր կվտժ-ի համար:

Ընկերության հիմնական պայմանագրային կողմերն են «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ն, «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ն և «Հայֆուսգազարդ» ՓԲԸ-ն, որոնց հետ ընկերությունը գործող սակագներով կնքել է պայմանագրեր:

Ընկերության Խորհրդի որոշմամբ հաստատված հաստիքացուցակի համաձայն ընկերության աշխատակիցների թվաքանակը սահմանվել է 40 մարդ: 2011-13թթ. աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը կազմել է 37 մարդ:

2011թ. հասույթը հիմնական գործունեությունից կազմել է 137,704.0 հազ. դրամ, գործառնական այլ և ոչ գործառնական եկամուտները՝ 5,057.0 հազ. դրամ: Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեքը, ներառյալ վարչական ծախսերը, կազմել է 123,152.0 հազ. դրամ, գործառնական այլ և ոչ գործառնական ծախսերը՝ 18,652 հազ. դրամ: 2011թ. Ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքում ընկերությունը կրել է 386.0 հազ. դրամ վնաս, սակայն շահութաբաժնի հաշվարկի բազան կազմել է 3,506.0 ընկերությունը վճարել է 1,753.0 հազ. դրամ շահաբաժին:

2012թ. հասույթը հիմնական գործունեությունից կազմել է 135,809.0 հազ. դրամ, գործառնական այլ և ոչ գործառնական եկամուտները՝ 4,557.0 հազ. դրամ: Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեքը, ներառյալ վարչական ծախսերը, կազմել է 121,967.0 հազ. դրամ, գործառնական այլ և ոչ գործառնական ծախսերը՝ 21,050.0 հազ. դրամ: 2012թ. ընկերությունը ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքում կրել է 2,651.0 հազ. դրամի վնաս՝ (սակագների իջեցման և էլ.էներգիայի արտահանման ծավալների նվազման հետևանքով արտահանման դիմաց նախատեսված հասույթը պակասելու պատճառով): 2012թ. շահութահարկի գծով ծախսը կազմել է 901.0 հազ. դրամ, 2012թ. ֆինանսական գործունեության արդյունքներով ընկերությունը կրել է 3,552.0 հազ. դրամ վնաս, շահութաբաժնի հաշվարկման բազան կազմել է 3,510.0 հազ. դրամ, ընկերությունը պետք է վճարի շահութաբաժին 1,755.0 հազ. դրամ:

2013թ 1-ին եռամսյակում հանրագումար հասույթը հիմնական գործունեությունից կազմել է՝ 34,497.0 հազ. դրամ, իսկ ծախսերը՝ 31,912.0 հազ. դրամ:

7. «Անալիտիկ» ՓԲԸ

«Անալիտիկ» ՓԲԸ-ն իրականացնում է օգտակար հանածոների հանքավայրերի հայտնաբերման և հետազոտման նպատակով ընդերքօգտագործողների կողմից ներկայացրած երկրաբանական նմուշների համալիր հետազոտում: Ընկերությունը աշխատանքներն իրականացրել է թվով 3 մասնագիտացված լաբորատորիաներում:

- 1) ֆիզիկա-քիմիական մեթոդներով հետազոտման լաբորատորիա, որտեղ իրականացված հետազոտությունների արդյունքում կայացվում են թանկարժեք մետաղների պարունակության վերաբերյալ որոշումներ,

- 2) քիմիական լաբորատորիա, որտեղ կատարվում են սև, գունավոր, հազվագյուտ և ցրված ալկալիական մետաղների սիլիկատների, քարածուխի, տորֆի, ջրերի, մետաղյա թափոնների քիմիական հետազոտումներ,
- 3) ոչ հանքային նյութերի փորձարկման լաբորատորիա, որտեղ կատարվում են ապարների, շինանյութերի նմուշների ֆիզիկական և մեխանիկական փորձարկումներ:

Լաբորատոր հետազոտությունների հիմնական առարկաներն են հանդիսանում բազմամետաղ, սուլֆիդային, պղնձային, պղնձակոլչեդային, պղնձամոլիբդենային հանքանյութերը, սիլիկատային, կարբոնատային լեռնային ապարները, ջրերը, շինանյութերը, մետաղյա թափոնները և այլն: Արդյունքների հիման վրա կազմվում է եզրակացություն, որտեղ նշվում է հետազոտված նմուշների համապատասխանությունը ստանդարտի պահանջներին և նպատակային օգտագործման հնարավորությունները: Իրականացված փորձարկումների տեսակների, դրանց թվաքանակի վերաբերյալ ցուցանիշները ստորև ներկայացնում ենք 9-րդ աղյուսակում:

Աղյուսակ 9 (հազ. դրամ)

Փորձաքննության տեսակը	2011թ.	2012թ.
ֆիզիկա-քիմիական փորձարկում	17,150.0	20,436.0
քիմիական փորձարկում	14,422.0	17,748.0
ոչ հանքային նյութերի փորձարկում	2,180.0	2,587.0
Ընդամենը՝	33,752.0	40,771.0

Ընկերության բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ հաստատվել է հաստիքացուցակը՝ թվով 29 մարտի՝ 20,904.0 հազ.դրամ աշխատավարձի ֆոնդով: Աշխատողների փաստացի թիվը չի գերազանցել 23-ը:

Ընկերության 2011թ.համախառն եկամուտը կազմել է 59,833.0 հազ. դրամ, որից՝ հիմնական գործունեությունից՝ 49,996.0 հազ. դրամ, այլ եկամուտներ՝ 9,837.0 հազ. դրամ: Իրացված աշխատանքների ինքնարժեքը, ներառյալ վարչական ծախսերը, կազմել է 55,399.0 հազ. դրամ: 2012թ.-ին համախառն եկամուտը կազմել է 77,881.0 հազ. դրամ, որից՝ հիմնական գործունեությունից՝ 68,339.0 հազ. դրամ, այլ եկամուտներ՝ 9,542.0 հազ. դրամ: Իրացված աշխատանքների ինքնարժեքը, ներառյալ վարչական և այլ ծախսերը, կազմել է 67,153.0 հազ. դրամ: 2013թ.-ի 1-ին եռամսյակի համախառն եկամուտը կազմել է 32,092.0 հազ. դրամ, որից հիմնական գործունեությունից՝ 30,178.0 հազ. դրամ, այլ եկամուտներ՝ 1,914.0 հազ.դրամ: Իրացված աշխատանքների ինքնարժեքը, ներառյալ վարչական ծախսերը, կազմել է 16,461.0 հազ. դրամ:

2011թ. գործունեության արդյունքներով ընկերությունը պետական բյուջե վճարել է 2,348.5 հազ.դրամ շահութաբաժին և 2012թ. գործունեության արդյունքներով պետական բյուջե վճարման ենթակա շահութաբաժնի գումարը կազմում է 4,525.0 հազ. դրամ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հաշվապահական հաշվառումը ոչ պատշաճ վարելու, ֆինանսական հաշվետվությունները թերի կազմելու արդյունքում ոչ ճիշտ արտացոլված (նվազեցված) ԱԱՀ-ի և շահութահարկի ներկայացման հետևանքով, վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում հետևյալ ընկերությունների մոտ առաջացել են լրացուցիչ պարտավորություններ.

- «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ՝ պակաս է արտացոլվել ԱԱՀ-ով հարկվող շրջանառությունը, արդյունքում, «Ավելացված արժեքի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի համաձայն առաջացել է 12,948.7 հազ. դրամի լրացուցիչ պարտավորություն:

- «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ՝ չի ապահովվել «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի պահանջը և համախառն եկամտից սահմանվածից ավելի են կատարվել նվազեցումները, ինչպես նաև ԱԱՀ-ի մասով նույնպես հաշվանցվել է ավելի պարտավորություն, ընդամենը լրացուցիչ պարտավորությունը կազմել է 10,100.0 հազ. դրամ:

- «Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ՝ չի ապահովվել «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի պահանջը, և համախառն եկամտից սահմանվածից ավելի են կատարվել նվազեցումները, լրացուցիչ պարտավորությունը կազմել է 21,900.0 հազ. դրամ:

- «Որոտանի ՀԷԿՀ» ՓԲԸ՝ չի ապահովվել «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի պահանջը և համախառն եկամտից սահմանվածից ավելի են կատարվել նվազեցումները, արդյունքում լրացուցիչ պարտավորություն է առաջացել 6,325.1 հազ. դրամ գումարով:

Ավելին, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածով, ժամանակին չմուծված հարկի գումարի 0.15%-ի չափով օրական տույժեր են նախատեսվում, որոնք ենթակա են ճշգրտման և հաշվարկման:

2. Համակարգի ընկերությունների տարեկան ֆինանսատնտեսական գործունեությունն արտահայտող ցուցանիշները վկայում են դրանց ոչ համաչափ զարգացման մասին: Ինչպես ընթացիկ կառավարման, այնպես էլ պլանավորման փուլերում իրականացվող աշխատանքները բավարար չեն: Այդ պատճառով է նաև նախորդ կետում նշված՝ համակարգի ընկերությունների կողմից կարճաժամկետ (ընթացիկ) և երկարաժամկետ պարտավորությունների ոչ լիարժեք կատարումը:

3. Գործող սակագներում առանձին տարրերի ոչ համապատասխան լինելը և էլեկտրական էներգիայի արտադրության ծավալների նվազումը ևս պատճառ են հանդիսացել համակարգի ընկերությունների եկամուտների անկման համար:

4. Վերոգրյալի հետևանքով արձանագրվել է համակարգի ընկերությունների ոչ շահութաբեր գործունեության իրողությունը՝ ընկերությունների գերակշիռ մասը ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքում վնաս է արձանագրել:

5. Համակարգի թվով 3, այն է՝ «Էներգակարգաբերում», «Հաշվարկային կենտրոն» և «Անալիտիկ» ՓԲ ընկերություններում 2012թ. ֆինանսատնտեսական գործունեության

տարեկան արդյունքներով վճարման ենթակա շահաբաժիններ են առաջացել և կազմել են համապատասխանաբար 3,122.5հազ. դրամ 1,755.0 և 4,525.0հազ. դրամ:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությանը՝

1. Միջոցներ ձեռնարկել վերահսկողությամբ արձանագրված խախտումների ու թերությունների վերացման՝ հետագայում այդպիսիք բացառելու ուղղությամբ, քննարկել խախտումներ/թերացումներ թույլ տված պատասխանատու համապատասխան պաշտոնատար անձանց սահմանված կարգով պատասխանատվության ենթարկելու հարցը:
2. Խստացնել ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության վերահսկողության իրականացման գործառույթը համակարգի ընկերությունների ընթացիկ կառավարման նկատմամբ:
3. Ձեռնարկել միջոցառումներ վճարման ենթակա միջոցների մուտքը պետական բյուջե ապահովելու ուղղությամբ:

Վճարման ենթակա գումարները համապատասխան հաշվին փոխանցելուց նշել 96 կողը:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի համաձայն՝ մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել ընթացիկ հաշվետվությունում ամրագրված՝ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ: